

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Cdo/52/2019
Identifikačné číslo spisu: 4210202968
Dátum vydania rozhodnutia: 30.10.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Ján Šikuta
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:4210202968.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ S. bývajúcej v M., 2/ U., bývajúceho v M. a 3/ G. bývajúceho v A., žalobcovia 1/, 3/ právne zastúpení žalobcom 2/, advokátom so sídlom v Hurbanove, nám. Dr. M. Thége Konkolyho 3, proti žalovanej B. bývajúcej v M., zastúpenej JUDr. Vlastou Suchanovou, advokátkou so sídlom v Nových Zámkoch, Podzámska 32, o určenie vlastníckeho práva, vedenom na Okresnom súde Topoľčany pod sp. zn. 6 C 102/2010, o dovolaní žalobcov 1/ až 3/ proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 23. októbra 2018, sp. zn. 7 Co 126/2018, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a.

II. Žalovaná má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Topoľčany (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 20. novembra 2015, č. k. 6 C 102/2010-546 žalobu žalobcov zamietol. Mal za preukázané, že žalobcovia sú spoluvlastníkmi, a to každý v jednej polovici nehnuteľností nachádzajúcich sa v kat. území M. zapísaných na LV č. X, parc. č. XXX zastavaná plocha a nádvorie o výmere 733 m², stavba - dom súp. č. XXX na parcele registra CKN č. XXX s tým, že pred mapovaním mali žalobcovia zapísanú nehnuteľnosť a to parcelu č. XXX plocha o výmere 878 m² a po mapovaní v roku 1985 na základe technicko-hospodárskeho mapovania (ďalej len „THM“) boli pozemky prečíslované na parcelu č. XXX zastavaná plocha o výmere 773 m², a parc. č. XXX/X ostatná plocha ako časť, čo predstavuje rozdiel vo výmere 105 m² v neprospech žalobcov. Rovnako mal za preukázané, že žalovaná je vlastníčkou nehnuteľností, nachádzajúcich sa v kat. území M., zapísaných na LV č. XXX a to parcela registra CKN č. XXX zastavaná plocha o výmere 718 m² a parcela č. XXX záhrada o výmere 712 m², spolu o výmere 1.430 m² s tým, že pred mapovaním mala žalovaná, resp. jej právni predchodcovia na LV č. XXX zapísané nehnuteľnosti a to parcelu č. XXX zastavaná plocha o výmere 520 m², parcelu č. XXX/X záhrada o výmere 905 m², spolu 1.425 m², čo predstavuje na strane žalovanej rozdiel vo výmere 5 m² v neprospech žalovanej. Súd vo veci vychádzal zo znaleckého dokazovania, z ktorého vyplynulo, že k zmene výmer oproti predchádzajúcemu stavu došlo na podklade mapovania THM, ktoré vykonával štát v katastrálnych územiach, kde dochádzalo k väčším zmenám v zákresoch nových parciel na mape evidencie

nehnutelností v roku 1985. Podľa znalkyne výmera už pôvodnej parcely č. XXX bola určená nesprávne a podľa geometrického určenia mohla mať parc. č. XXX výmeru cca 808 m² (773 +15 +20) a nie 878 m². Pokiaľ išlo o žalovanú a jej právnych predkov, tá mala pred mapovaním na LV č. XXX zapísané nehnuteľnosti parc. č. XXX zastavaná plocha o výmere 520 m², parc. č. XXX/X záhrada o výmere 905 m² a po mapovaní v súčasnosti parcely registra C KN č. XXX zastavaná plocha vo výmere 718 m², parc. č. XXX záhrada vo výmere 712 m², čo predstavuje rozdiel vo výmere 5 m² v neprospech žalovanej. Súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania ustálil, že súčasná parcela č. XXX má hranice posunuté do pozemku parcely č. XXX a pozemok parcely č. XXX má hranicu posunutú do pozemku parcely č. XXX. V danom prípade prvý zápis vlastníckych vzťahov v prospech žalobcov bol do evidencie nehnuteľností vykonaný pod číslom zmeny 1/1964 a prvý zápis vlastníckych vzťahov v prospech žalovanej, resp. právnych predchodcov bol vykonaný pod č. zmeny 33/1970. V oboch prípadoch nebol ako technický podklad použitý geometrický plán, ale identifikácia parciel. Ako ďalej vyplýva aj zo znaleckého posudku, mapovanie THM sa vykonávalo v celom katastrálnom území a hromadne na základe štátnych objednávok. Vlastnícka hranica bola stanovená, vykreslená a na tvare miesta vyšetrená pri mapovaní po dome žalobcov. Ďalej bolo zistené, že pri preberaní mapovania THM bolo už v zrovnávacom zostavení pri mapovaní THM uvedené, že rozdiel, zmenšenie pozemku o 105 m² žalobcov sa nachádza v parcele č. XXXX po mapovaní. Parcela registra C KN č. XXXX/X nebola zapísaná na liste vlastníctva a nebola ani riešená v geometrickom pláne č. 243-248-01-94, ktorým bola usporiadaná cesta cez M. Vlastníctvo k predmetnej časti je zapísané v registri E KN ako pôvodná nehnuteľnosť č. XXX/X, LV č. XXXX a ako vlastník je vedené Mesto Hurbanovo. Rovnako mal súd za preukázané, že žalovaná užíva nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXX v rovnakom rozsahu ako jej právni predchodcovia s tým, že hranice medzi pozemkami strán sporu sa nemenili a k nezhodám došlo až v roku 2009 potom ako žalobcovia postavili nový plot a vybudovali nový odkvapový chodník. Podľa názoru súdu, aj keď na strane žalobcov došlo k zmenšeniu výmery parcely č. XXX oproti pôvodnej výmere parcely č. XXX, vo veci nebolo preukázané, že žalovaná zasiahla nejakým spôsobom do vlastníckeho práva žalobcov. Takýto zásah nebol potvrdený ani znaleckým dokazovaním. Okrem toho znalec G. dodal, že pôvodnú parc. č. XXX nikto nekúpil, nerozčlenil, zmeny boli vykonané k pozemku parcely č. XXX, ale z druhej strany, z čoho tiež vyplýva, že k tomu, že je zmenšená výmera parcely žalobcovi nedošlo konaním zo strany žalovanej, resp. jej právnych predchodcov. Pokiaľ aj súčasná parcela č. XXX má hranice posunuté do pozemku parcely č. XXX a pozemok parcely č. XXX má hranicu posunutú do pozemku parcely č. XXX súd poukázal na to, že takýto stav je dlhodobý z hľadiska užívania nehnuteľností, a preto možno konštatovať, že žalovaná nehnuteľnosti, ktoré sú zapísané na LV č. XXX užívala so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľne v tom, že je ich vlastníkom. Žalobcovia v priebehu konania poukazovali aj na susednú parcelu zo strany žalovanej a to parcelu č. XXX, u ktorej došlo k rozdielu vo výmere 80 m², ktorá výmera zodpovedá rozdielu medzi právnym stavom, ktorý mala mať táto parcela a skutočným stavom, pričom ide podľa žalobcov o tých 80 m², ktorá výmera chýba do ich parcely. Podľa názoru súdu žalobcovia nepreukázali naliehavý právny záujem na zisťovaní a určení na úkor koho je v parcele č. XXX o 80 m² viac ako je právny stav, keďže vlastnícke právo k tejto parcele patrí tretej osobe, ktorá nebola stranou sporu. Z uvedených dôvodov súd žalobu ako nedôvodnú zamietol a rozhodnutie o trovách konania ponechal na samostatné rozhodnutie po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

2. Na odvolanie žalobcov 1/až 3/ Krajský súd v Nitre (ďalej aj „odvolací súd“), rozsudkom z 23. októbra 2018, sp. zn. 7 Co 126/2018, rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalovanej priznal nárok na náhradu trov celého konania. Odvolací súd rovnako ako súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalovaná nijakým spôsobom nezasiahla do vlastníckeho práva žalobcov 1/ až 3/. Bolo potrebné zohľadniť skutočnosť, že ak by aj v minulosti došlo k posunu hraníc medzi spornými parcelami, žalovaná užívala a aj užíva nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXX v rovnakom rozsahu ako jej právni predchodcovia, tieto užívali v dobrej viere a dobromyseľne, bez spochybňovania ich vlastníckeho práva žalobcami od roku 1960 na základe kúpnych zmlúv, pričom nezhody nastali až v roku 2009 po tom, ako žalobcovia postavili nový plot a vybudovali nový odkvapový chodník. Pokiaľ súčasná parcela č. XXX má hranice posunuté do pozemku parcely č. XXX a pozemok parcely č. XXX. má hranicu posunutú do pozemku parcely č. XXX.. Súd prvej inštancie správne ustálil, že takýto stav je dlhodobý z hľadiska užívania nehnuteľností, a preto konštatoval, že žalovaná aj jej právni predchodcovia nehnuteľnosti, ktoré sú

zapísané na LV č. XXX, užívali so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľne po dobu viac ako 10 rokov. V konaní bolo nepochybne preukázané, že nehnuteľnosti v stave ako ich užíva žalovaná nadobudli jej právni predchodcovia, rodičia ešte v roku 1960. V užívaní nehnuteľností právni predchodcovia žalovanej ani žalovaná neboli nijakým spôsobom rušení až do roku 2009, t. j. v čase, keď nesporne uplynula vydržacia doba. Najneskôr k vydržaniu vlastníckeho práva žalovanej došlo na základe zák. č. 501/1991 Zb. (novela OZ) s účinnosťou od 1.1.1992. Právni predchodcovia žalovanej začali sporné nehnuteľnosti užívať v roku 1960. Občiansky zákonník zák. č. 40/1964 Zb. účinný od 1.4.1964 vydržanie vlastníckeho práva neupravoval. Možnosť nadobudnutia vlastníckeho práva takýmto spôsobom bola zavedená až novelou vykonanou zákonom č. 131/1982 Zb., účinnou od 1. apríla 1983. Rozsah subjektov vydržania bol však obmedzený (vydržanie bolo obmedzené na občanov) a rovnako bol obmedzený aj rozsah predmetov vydržania, keď nebolo možné vydržať vlastnícke právo najmä k pozemkom. Novelou Občianskeho zákonníka vykonanou zákonom č. 509/1991 Zb., účinnou od 1. januára 1992, boli tieto obmedzenia odstránené. V súvislosti s vydržaním vlastníckeho práva k pozemku predmetná novela umožnila započítanie nepretržitej držby vykonávanej aj pred 1. januárom 1992, pričom držbu nekvalifikovala odlišne v porovnaní s predchádzajúcou právnou úpravou. Ak teda držiteľ pozemku (t. j. ten, kto s pozemkom nakladal ako s vlastným) spĺňal k 1. januáru 1992 podmienku nepretržitej držby trvajúcej po dobu desať rokov a zároveň bol držiteľom oprávneným (t. j. bol so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný o tom, že mu pozemok patrí), nadobudol k tomuto dňu vlastnícke právo k pozemku vydržaním. Odvolací súd dodal, že k vydržaniu vlastníckeho práva právnymi predchodcami žalovanej bola splnená aj ďalšia zákonná podmienka, a to spôsobilý predmet vydržania a dobromyseľnosť nadobúdateľov, ktorí odvodzujú svoje vlastnícke právo od kúpnej zmluvy, na základe ktorej začali nehnuteľnosti užívať v takom stave, v akom ich žalovaná užíva doposiaľ. Bolo preto treba vychádzať z toho, že žalovaná nadobudla vlastnícke právo v takom rozsahu ako ho užíva najneskôr k 1. januáru 1992. V priebehu konania žalobcovia poukázali na susednú parcelu zo strany žalovanej a to parcelu č. XXX a žiadali, aby v konaní bolo zisťované, na úkor koho je v parcele č. XXX o 80 m² viacej ako je právny stav, súd prvej inštancie správne návrh na vykonanie tohto dokazovania zamietol, pretože táto parcela netvorila predmet konania a vlastnícke právo k tejto parcele patrí tretej osobe, ktorá nie je stranou sporu. Podľa názoru odvolacieho súdu neobstoja ani formulácia žalobného petitu zo strany žalobcov, ktorí ani na základe vykonaného znaleckého dokazovania nedokázali špecifikovať presne petít žalobného návrhu tak, aby presne vyjadroval určenie nehnuteľnosti, ktorá má byť predmetom tohto konania. Takéto určenie má význam z toho hľadiska, aby bol v konaní nesporne určený okruh žalovaných, t. j. všetci vlastníci parciel, ktorých sa neoprávnený zásah do vlastníckeho práva žalobcov týka. Správne žalovaná v konaní poukázala na to, že bolo povinnosťou žalobcov presne identifikovať vo vzťahu, ku ktorým parcelám, a v akej výmere sa domáhajú určenia vlastníckeho práva. Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku vysvetlil, akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo ďalšie návrhy na vykonanie dokazovania zamietol. Súd prvej inštancie správne zohľadnil skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov vyplynuli ako aj z prednesu strán, neopomenul žiadne skutočnosti, ktoré by boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo vyšli za konania najavo. Rovnako tak z hľadiska hodnotenia dôkazov a poznatkov, ktoré vyšli vykonaným dokazovaním najavo, nebol z hľadiska ich závažnosti, zákonnosti, pravdivosti a eventuálne vierohodnosti logický rozpor. Mal za to, že súd prvej inštancie správne ustálil, že nebolo zistené a preukázané žiadne zasahovanie zo strany žalovanej do vlastníckeho práva žalobcov, preto správne rozhodol, keď žalobu v celom rozsahu zamietol.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu žalobcovia 1/ až 3/ podali dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzovali z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP a to, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Uviedli tiež bez bližšej špecifikácie, že považujú za porušenie práva na spravodlivý proces tú skutočnosť, že súd prvej inštancie zamietol návrh žalobcov objasniť skutočnosť, odkiaľ pribudlo na parcele č. XXX podľa pozemkovej knihy teraz parcela č. 665,80 m² s odôvodnením, že to zasahuje do tretieho pozemku a to nie je možné pripustiť. Poukázali ďalej na to, že právni predchodcovia žalovanej si kúpili parcelu č. XXX a parcelu č. XXX podľa PKN pozemkovej knihy v katastrálnom území M.. Tieto parcely nie sú identické s parcelami č. XXX a XXX podľa listu vlastníctva, ktoré teraz má vo vlastníctve žalovaná. Tieto boli vytvorené iba na základe geometrických plánov vyžiadaných právnymi

predchodcami žalovanej alebo samou žalovanou a následne aj ROEP-om. Kupujúci v zmluve o prevode nehnuteľnosti, ktorú kupuje uvádza, že vie akú nehnuteľnosť kupuje a v akom stave je. Teda vedeli, že kúpili parcelu č. XXX a XXX, ktoré nie sú identické s parcelami vytvorenými na základe geometrického plánu a to parcely č. XXX a XXX. Pretože tieto nezískali právni predchodcovia právnym úkonom a to ani zdanlivým, nemožno u nich hovoriť o oprávnenej držbe. Pokiaľ ide o zmenu vo vlastníckych právach právnych predchodcov žalovanej, odvolací súd uviedol, že k tomu po prvýkrát došlo v roku 1970 na základe identifikácie parciel, pričom právnym titulom nadobudnutia vlastníckeho práva nemôže byť identifikácia parciel. Táto sa vykonala na základe zamerania urobeného geodetom pánom F. z roku 1969. Už pri tomto geometrickom pláne právni predchodcovia sa zámerne posunuli do parcely č. XXX podľa pozemkovej knihy. Nepotrebovali svoju parcelu, ktorú mali za domom z bočnej strany, nakoľko túto nevedeli využívať. Preto upravili hranicu pozemku za svojim domom tak, aby bolo za ich domom iba 0,5 m a to ako odkvap domu a prisunuli ju do našej parcely. Parcela č. XXX podľa súčasného číslovania by mala byť identická s parcelou podľa PKV č. XXX a mala veľkosť 90 štvorcových siah. Žalovaná podľa listu vlastníctva č. XXX nadobudla nehnuteľnosť titulom dedenia, po jej otcovi v dedičskom rozhodnutí D 738/83, zaopatrovacou zmluvou RI 172/91 a ďalšie zmeny aj u nej sa diali len na základe geometrických plánov, o ktorých žalobcovia nevedeli. Išlo o zápis zmien Z-854/97, Z-2634/2000 a žiadosť o opravu R-196/05 vykonané rozhodnutím č. j. 85/95. Ak niekto nadobúda rovnako ako jeho právni predchodcovia vlastnícke právo k nehnuteľnosti zápisom do katastra na základe geometrického plánu, nemôže byť dobromyseľným držiteľom navyše, ak tento geometrický plán zasahuje do cudzieho pozemku. Rovnako na katastrálnej mape pripojenej ku Geometrickému plánu číslo zákazky 762-0070-71-505 je zakreslená plocha za domom žalovanej o šírke cca 3 m a hranica má tvar elipsoidný. Na geometrickom pláne má už tvar rovný. Parcela žalobcov má na tomto pláne šírku 15,5 m od ulice na rozdiel od Geometrického plánu G., kde je široká od ulice 16,4 m. Podľa vyjadrenia znalca G. k úprave hranice medzi parcelami došlo v roku 1985 pri vykonávaní ROEPu. Žalovaná už bola spoluvlastníčkou nehnuteľnosti, pretože jej otec zomrel pred vykonaním ROEPu. Teda žalovaná vedela, že zabrali parcelu žalobcov, a teda ju nemohla vydržať dobromyseľne. Pôvodná parcela č. XXX vznikla z parciel č. XXX a č. XXX/X podľa pozemkovej knihy a bola zlúčená bez právneho titulu do parcely č. XXXX/X. Identifikácia parciel nemôže podľa Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) byť právnym titulom nadobudnutie vlastníctva. Ak sa právni predchodcovia snažili týmto spôsobom nadobudnúť vlastnícke právo, nesvedčí to o oprávnenosti držby predmetu vydržania. Aj preto nemožno súhlasiť s vydržaním tejto nehnuteľnosti právnymi predchodcami žalovanej. Žalobcovia majú za to, že ani na Slovensku nevzniká vlastnícke právo vyhotovením geometrického plánu, ktorých si nechala žalovaná urobiť niekoľko, len aby dokázala žalobcov obrat' o majetok. Podľa vyjadrenia znalcov pribratých do konania vyplýva, že celé mesto Hurbanovo je zle vymerané, pričom na základe zlého vymerania nemôže vzniknúť vlastnícke právo ale ani oprávnená držba, ak ide o odkvap. Poukázali na znalecký posudok G., ktorý uviedol, že právni predchodcovia žalovanej ako aj žalovaná zabrali pozemok žalobcov približne 36 m². Ani znalec nebral v úvahu, že na parcele č. XXX je o 80 m² viac než malo byť podľa právneho stavu, teda podľa parcely PKV č. XXX, z ktorej vznikla. Poukázal na to, že žalovaná má svoj pozemok ešte na susediacej parcele. Vysvetlenie otázky ako je možné, že parcela č. XXX je väčšia o 80 m² ako pôvodná podľa pozemkovej knihy č. XXX, za danej situácie je kardinálna, pretože na uvedenú parcelu podľa doložených máp bolo možné túto výmeru nadobudnúť iba na úkor žalovanej. Takéto hodnotenie dobromyseľnosti je v rozpore s ustálenou právnou praxou. Odvolací súd nevyhodnotil ani tú skutočnosť, že sa medzi účastníkmi hranice menili len na základe geometrických plánov objednaných žalovanou bez akéhokoľvek právneho úkonu a tak isto aj pokiaľ ide o právnych predchodcov žalovanej. Žalobcovia zastávajú názor, že odkvap patrí ku každému domu, a ak si ho niekto takýmto spôsobom mieni privlastniť poukazujúc na dobromyseľnú držbu, nemožno s tým súhlasiť z dôvodu, že povinnosť stavbníka je umiestniť stavbu na pozemku tak, aby dažďová voda zo strechy tiekla na jeho pozemok a nie na pozemok suseda. Povinnosť umiestniť stavbu tak, aby dažďová voda zo strechy domu padala na pozemok vlastníka domu bola zakotvená už dávno v minulosti a je tomu tak aj v súčasnosti. Ide o notoricky známu skutočnosť. Záverom navrhli, aby rozhodnutia súdov oboch inštancií boli zrušené a vec bola vrátená na ďalšie konanie.

4. Žalovaná navrhla dovolanie ako nedôvodné odmietnuť.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 a 2 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť, a to z nasledovných dôvodov.

6. V danom prípade bolo dovolanie podané po 1. júli 2016, kedy nadobudol účinnosť nový civilný procesný kódex. Aj za účinnosti CSP treba dovolanie považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie aj podľa novej právnej úpravy nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (porovnaj sp. zn. 1 Cdo 217/2018, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012).

7. Už v rozhodnutiach vydaných do 30. júna 2016 najvyšší súd opakovane vyjadril záver aktuálny aj v súčasnosti, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (1 Cdo 179/2017, 3 Cdo 357/2015, 4 Cdo 1176/2015, 5 Cdo 255/2014, 8 Cdo 400/2015). Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

8. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená meritórnym rozhodnutím predstavujúcim res iudicata, musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (3 Cdo 319/2013, 1 Cdo 145/2018, 3 Cdo 357/2016, 3 ECdo 154/2013, 3 Cdo 208/2014).

9. Naďalej je tiež plne opodstatnené konštatovanie, že ak by najvyšší súd bez ohľadu na neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (II. ÚS 172/03).

10. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, len ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie úspešne napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP V danom prípade je v dovolaní uplatnený dovolací dôvod v zmysle § 421 CSP.

11. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

12. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

13. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je procesnou povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dôvodom prípustnosti dovolania.

14. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, by mal dovolateľ a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ vysvetliť a označením rozhodnutí najvyššieho súdu doložiť, v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, c/ uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená. Samotné polemizovanie dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, skutkovými zisteniami a závermi, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a/ CSP.

15. Pokiaľ dovolateľ v takom dovolaní nevymedzí právnu otázku a neoznačí ustálenú súdnu prax dovolacieho súdu, od ktorej sa podľa jeho názoru odvolací súd odklonil, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach a predpokladoch o tom, ktorú otázku a ktoré judikáty, stanoviská alebo rozhodnutia mal dovolateľ na mysli. V prípade absencie uvedeného dovolací súd nemôže pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešil prvoinštančný a odvolací súd a v súvislosti s tým ani vyhľadávať všetky do úvahy prichádzajúce rozhodnutia dovolacieho súdu, ktoré sa týkajú danej problematiky. V opačnom prípade by uskutočnil dovolací súd prieskum priečiaci sa nielen všeobecne novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj konkrétne cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP (pozri Števíček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. BECK, str. 1382 a rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 217/2018, sp. zn. 3 Cdo 6/2017, sp. zn. 3 Cdo 28/2017).

16. Preto dovolací súd najskôr riešil otázku prípustnosti dovolania z dôvodu § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, teda či dovolatelia jasne vymedzili konkrétny, zákonom predpokladaný dovolací dôvod, či presne uviedli, ktoré konkrétne judikáty uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, resp. rozhodnutia dovolacieho súdu ustálené v jeho rozhodovacej praxi nerešpektoval odvolací súd vo svojom rozhodnutí. Tento dôvod prípustnosti sa musí viazať na konkrétnu ustálenú rozhodovaciu prax najvyššieho súdu, ktorá nebola rešpektovaná zo strany odvolacieho súdu, a to v tom, že odvolací súd zaujal iný právny záver, než aký v konkrétnej právnej otázke zaujal najvyšší súd. Totiž jednotnou interpretáciou zákona sa zabezpečuje jednota uplatnenia právnej úpravy v rovnakých prípadoch, zvyšuje sa právna istota a subjektom práva sa umožňuje predvídať postup súdu, ktorý právna norma ukladá alebo predvída.

17. Dovolací súd preskúmaním obsahu dovolania zistil, že dovolatelia si nespĺnili túto povinnosť, keď nekonkretizovali jasne, ktorú právnu otázku má dovolací súd riešiť, neuviedli konkrétne rozhodnutia dovolacieho súdu, od ktorých sa odvolací súd odchýlil, a tiež neuviedli, v čom sa odvolací súd v prejednávanej veci odchýlil od ustálenej súdnej praxe dovolacieho súdu.

18. Dovolací súd podľa obsahu dovolania, aj keď to dovolatelia výslovne neuviedli, zaoberal sa aj možným dovolacím dôvodom podľa § 420 písm. f/ CSP, keď žalobcovia sa zmienili o tom, že považujú za porušenie práva na spravodlivý proces tú skutočnosť, že súd prvej inštancie zamietol návrh žalobcov objasniť skutočnosť, odkiaľ pribudlo na parcele č. XXX podľa pozemkovej knihy teraz parcela č. 665,80 m² s odôvodnením, že to zasahuje do tretieho pozemku a to nie je možné pripustiť.

19. Podľa § 420 písm. f/ CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo

veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

20. Pokiaľ ide o prípustnosť dovolania žalobcov 1/ až 3/ podľa § 420 písm. f/ CSP, dovolací súd uvádza, že podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na neustrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami.

21. Súčasťou práva na spravodlivý súdny proces nie je ani právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

22. Pod pojmom „procesný postup“ sa rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci, to, ako súd viedol spor, znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a marenie možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu.

23. Z obsahu dovolania (§ 124 ods. 1 CSP) vyplýva, že žalobcovia 1/ až 3/ vyvodzujú jeho prípustnosť z toho, že považujú za porušenie práva na spravodlivý proces tú skutočnosť, že súd prvej inštancie zamietol návrh žalobcov objasniť skutočnosť, odkiaľ pribudlo na parcele č. 320 podľa pozemkovej knihy teraz parcela č. 665,80 m² s odôvodnením, že to zasahuje do tretieho pozemku a to nie je možné pripustiť.

24. Dovoláním napádaný rozsudok podľa názoru dovolacieho súdu uvádza skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská strán sporu k prerokovanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah odvolania i právne predpisy a úvahy, z ktorých odvolací súd vyvodil svoje právne názory vysvetlené v odôvodnení.

25. Treba mať na pamäti tiež to, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca späťnosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú jednotu. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie, stačí, ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci, rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie. V danom prípade ale odvolací súd aj vysvetlil ďalšie svoje úvahy, prečo považuje rozhodnutie súdu prvej inštancie za správne.

26. Ani za účinnosti CSP nezakladá prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP to, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu prípadne spočíva na nesprávnych právnych záveroch (porovnaj najmä judikáty R 54/2012 a R 24/2017). Za vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv strany sporu.

27. Dôvodom, ktorý by zakladal prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nie je tiež nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu. V tomto smere najvyšší súd poukazuje na naďalej opodstatnené závery vyjadrené v judikátoch R 37/1993, R 125/1999 a R 42/1993.

28. Aj z pohľadu judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP) je potrebné konštatovať, že dovolateľom sa dostalo v konaniach pred súdmi oboch inštancií kontradiktórneho procesu. V rôznych štádiách súdneho konania mali možnosť predkladať argumenty, ktoré považovali za relevantné pre svoj prípad, a boli aj verejne vypočutí pred súdmi oboch inštancií. Faktické a právne zdôvodnenie rozsudkov nižších súdov boli primerane obsiahle. Odvolací súd sa vysporiadal ako s faktami, tak aj s právnou argumentáciou súdov nižších inštancií, rovnako ako s návrhmi predloženými dovolateľmi. Nebolo teda možné prísť k záveru, že by odvolací súd sa nezaoberal argumentmi dovolateľov (porovnaj *Bochan proti Ukrajine*, č. 7577/02, § 84, 3. máj 2007).

29. Princíp rovnosti zbraní vyžaduje, aby strana v spore mala rozumnú možnosť prezentovať svoj prípad za rovnakých podmienok tak, aby nebola postavená do podstatne nevýhodnej situácie vo vzťahu k druhej strane sporu (*Kress proti Francúzsku*, 2001-VI, § 72, *GCH, Dombo Beheer proti Holandsku*, A 274 1993, 18 EHRR 213, § 33, *AB proti Slovensku*, 2003, *Fretté proti Francúzsku*, 2002-I., 38 EHRR 438).

30. Dovolací súd poukazuje na skutočnosť, že odvolací súd sa vysporiadal aj s uvedenou námietkou žalobcov 1/ až 3/, že súd prvej inštancie zamietol návrh žalobcov objasniť skutočnosť, odkiaľ pribudlo na parcele č. XXX podľa pozemkovej knihy teraz parcela č. 665,80 m², keď vysvetlil, že súd prvej inštancie správne návrh na vykonanie tohto dokazovania zamietol, pretože táto parcela netvorila predmet konania a vlastnícke právo k tejto parcele patrí tretej osobe, ktorá nie je stranou sporu.

31. Z vyššie uvedeného vyplýva, že pokiaľ ide o dovolanie z dôvodu § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, dovolací dôvod nebol dovolateľmi vymedzený spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP, čo znamená, že žalobcovia žiadnym spôsobom nevyargumentovali existenciu tohto dovolacieho dôvodu. Absenciu takej náležitosti považuje CSP za dôvod pre odmietnutie dovolania (§ 447 písm. f/ CSP).

32. Pokiaľ ide o dovolanie podľa § 420 písm. f/ CSP, dovolací súd nemal za preukázané, že by súdy nesprávnym procesným postupom znemožnili strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, preto dovolanie ako neprípustné podľa § 447 písm. c/ CSP odmietol.

33. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

34. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.